

1.1.2. Lapse õigus avaldada oma arvamust

Laps, kes on võimeline iseseisvaks seisukohavõtuks, on õigus väljendada oma vaateid vabalt kõikides teda puudutavates küsimustes. Selleks antakse lapsele võimalus avaldada oma arvamust. Last puudutavates kohtu- ja administratiivmenetluses antakse lapsele võimalus väljendada oma seisukohta vahetult või esindaja, vastava organisatsiooni vahendusel. Oluline on hinnata lapse vaateid vastavalt tema vanusele ja küpsusele. (LÕK art 12)

Lapsel on sõnavabadus, mis tähendab lapse vabadust suuliselt, kirjalikult, trükis või mõnel muul, lapse enda valitud viisil, taotleda, vastu võtta või edasi anda informatsiooni või igasuguseid ideid (LÕK art 13). Antud õiguse kasutamisel võivad kehtida teatud piirangud, mis on reguleeritud seadusandluses. Näiteks võivad piiranguteks olla teiste isikute õiguste või hea maine austamise kohustus. Samuti riikliku julgeolu või avaliku korra, rahva tervise või kõlbluse kaitseks seotud piirangud. Seega peab laps oma arvamuse avaldamisel lähtuma ka teiste inimestest õigustest. Sõnavabadust võib piirata, kui sellega rikutakse teiste inimeste õigusi.

Oluline on austada lapse mõtte-, südametunnistuse - ja usuvabadust. Samuti on oluline austada vanemate ning seaduslike hooldajate õigusi ja kohustusi lapse suunamisel talle kuuluvate õiguste rakendamisel. (LÕK art 14)

LÕK artikkel 16 alusel ei või mitte ühegi lapse eraellu, perekonnaellu, kodusesse ega kirjavahetusse meelevaldselt ega ebaseaduslikult sekkuda. Samuti ei tohi ebaseaduslikult rünnata lapse au ja head mainet. Lapsel on õigus seaduslikule kaitsele niisuguse vahelesegamise ja rünnakute korral. (LÕK art 16)